

ת"פ (באר שבע) 26170-05-22 - מדינת ישראל נ' כאיד אבו ענזה -

ת"פ (באר-שבע) 26170-05-22 - מדינת ישראל נ' כאיד אבו ענזה-שבע

ת"פ (באר-שבע) 26170-05-22

מדינת ישראל

נגד

כאיד אבו ענזה

בית משפט השלום בבאר-שבע

[29.01.2025]

לפני כבוד השופט אריה דורני-דורון

ע"י ב"כ עו"ד כרמית כהן

ע"י ב"כ עו"ד נאשף דרוויש

החלטה

1. בפני בקשה להתיר לנאשם לחזור בו מהודאתו לפי סעיף 153 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב],

תשמ"ב-1982. (להלן: 'החסד"פ')

2. כתב האישום הוגש ביום 12.5.22, וביום 27.3.23 הגיעו הצדדים להסדר טיעון במסגרתו הודה והורשע הנאשם בכתיב האישום המקורי.

3. במסגרת הסדר הטיעון הודה והורשע הנאשם בעבירה של הסעת תושב זר השוהה שלא כדין עבירה לפי סעיף 12 א (ג) (1) לחוק' הכניסה לישראל תשי"ב-1952.

4. לאחר הרשעת הנאשם, נדחה הדיון לקבלת תסקיר שירות המבחן.

5. בדיון 16.1.24 תסקיר שירות המבחן, לא בא בהמלצה טיפולית, הערכת הסיכון הינה גבוהה להישנות העבירה, אין המלצה להארכת מאסר מותנה בר-הפעלה מתיק אחר.

6. מתאריך 12/02/24 בו הוצהרה הידברות והתבקשו דחיות, התיק נדחה פעם אחר פעם, חלק מהפעמים בהעדרו של הנאשם בשל טענות רפואיות, באחת הפעמים בחוסר תקשורת והוצאת צו הבאה, ובתאריך 02/07/24 התבקשה החלפת ייצוג- אף זה לא נעשה מיד כמצווה, אלא בדחיית דיונים וחוסר היערכות לטיעונים לעונש. בתאריך 15/10/24

שוב התבקש החלפת ייצוג ובית המשפט הביע מורת רוחו מהתנהלות הנאשם, מתיק שאמור היה להסתיים. בתאריך 12/11/24 נאלץ בית המשפט להביע מורת רוחו בשנית, בשל חוסר הסדרת הייצוג בתיק והיערכות לטיעונים לעונש.

7. בתאריך 31/12/24 הוסדר הייצוג בתיק, אף הוא נטען כי הוא מותנה בתוצאת ההחלטה ובסופו נטענו לענין הבקשה:

i. עובדות כתב האישום אינן מבססות הרשעה.

ii. הנאשם לא ידע בזמן אמת כי הנוסע שהסיע לא החזיק באישור שהייה בישראל.

iii. הנאשם לא הבין את הדברים הקשורים בהודאתו וגם בחקירתו סבר שהנוסע מחזיק אישור שהייה כדין.

- iv. לא צוינה המחשבה הפלילית בהכרעת הדין, כי הנאשם ידע שהנוסע הינו שוהה בלתי חוקי.
8. ב"כ המאשימה טענה:
i. כי הנאשם הורשע כדין.
ii. הנאשם היה מיוצג וידע על מה הוא משיב.
iii. כל טענה חורגת מן ההסדר דינה להידחות.
iv. ההסדר הוא תוצאה של הליך גישור
v. הנאשם הבין את תוכן הודאתו והרשעתו.
vi. מחשבה פלילית אינה כתובה בהרשעות ובהכרעות דין זהו חלק מהמהות של ההודאה בעבירה ככל העבירות.
vii. הנאשם אסף את הנוסע מהמחסום, ידע כי המקום הוא מ עבר לגבול, לא בדק אישורים ואין כל נסיבה מהותית ועניינית לפיה יש הצדק לטענותיו - גם עניינית.
דין והכרעה
9. סעיף 153(א)(לחסד"פ קובע:
חזרה מהודיה [137]
153. i. (א) הודה הנאשם בעובדה, אם בהודיה שבכתב לפני המשפט ואם במהלך המשפט, רשאי הוא בכל שלב של המשפט לחזור בו מן ההודיה, כולה או מקצתה, אם הרשה זאת בית המשפט מנימוקים מיוחדים שיירשמו.
10. המחוקק לא פירש מהם אותם "נימוקים מיוחדים", אך לאורך השנים הפסיקה קבעה מספר כללים מנחים בסוגיה. ככלל, נפסק כי היתר לחזרה מהודיה יינתן אך ורק בנסיבות חריגות.
11. הפסיקה התייחסה לשלוש עילות מרכזיות: פגם ברצון החופשי, כשל בייצוג ורצונו הכן של הנאשם להביא לחשיפת האמת העובדתית.
12. לעניין אלו, יפים דברי בית-המשפט העליון בע"פ 2005/20 פלוני נ' מדינת ישראל (נבו 11.08.2020):

- "העילה הראשונה, והמרכזית, הינה פגם ברצונו החופשי של הנאשם במתן ההודיה. פגם ברצון יכול לנבוע מהפעלת לחץ פיזי או נפשי על הנאשם; מהסתרת מידע רלוונטי מהנאשם או ממתן הסברים חסרים לגבי משמעות ההודיה ... עילה נוספת שנקבעה בפסיקה הינה כשל בייצוג המשפטי שניתן לנאשם. כשל כאמור עשוי לנבוע ממחדלים סניגוריאליים, דוגמת התעלמות מראיות, פעולה מתוך ניגוד עניינים או שיקולים זרים או מכל מחדל אחר אשר הופך את ייצוג הנאשם לבלתי מקצועי מעיקרו".
13. באשר לעילת השלישית, עילה זו היא בבחינת גישה פסיקתית המקלה יותר עם נאשם אשר נקבעה על פי דעת הרוב בע"פ 3754/91 מדינת ישראל נ' ד"ר קאסם סמחאת, מה(5) 798 (1991).
14. כעקרון יוחדה הגישה המקלה שבעילה השלישית למצבים בהם נאשם ביקש לחזור מהודאה עד למתן גזר הדין, מתוך התפיסה כי עיתוי הבקשה עשוי להעיד על עצם המניע לבקשה.
15. נקבע לפיכך כי מבחן העיתוי הינו כלי עזר משפטי לצורך הכרעה במבחן המניע (ר' גם רע"פ 2292/08 אמסלם נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו)).
16. במסגרת ע"פ 2005/20 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו) הביטוי "נימוקים מיוחדים" קובע כי יש להכיר בכוחה המשפטי של הודיה שניתנה בבית המשפט אליה יש להתייחס ברצינות ראויה, ואין לאפשר לנאשם שימוש לרעה בזכויותיו.
17. הובהר כי עצם המונח "נימוקים מיוחדים" הנדרש על פי המחוקק מלמד כי אין די בכך שהנאשם רוצה לחזור בו מהודייתו משום שהגיע למסקנה שמוטב לו כך. הוצע לפרש את עילת החזרה השלישית, רצון כן בחשיפת האמת העובדתית, באופן נוסף שעשוי להיות רלוונטי בחלק מהמקרים כגון גילוי ראייה חיצונית אובייקטיבית עליה לא ידע הנאשם אשר תומכת בחפותו והתקבלה לאחר שהודה וטרם מתן גזר הדין.
מן הכלל אל הפרט
18. לאחר שבחנתי את נימוקי הבקשה, הגעתי לכלל מסקנה כי לא מתקיימים במקרה זה נימוקים מיוחדים שירשמו, התומכים באישור בקשת הנאשם לחזרה מהודאה.
- עובר להודאת הנאשם התקיים דיון גישור ב27.3.23 במהלכו נחשף ביהמ"ש לחומר החקירה, והתקיים שיח גישור מחוץ לפרוטוקול על פי בקשת הצדדים.
19. עיון בפרוטוקול הצגת הסדר הטיעון והכרעת הדין מיום 27.3.23 מעלה כי הנאשם מסר בעצמו לביהמ"ש: "קיבלתי והבנתי את הסברי בבית המשפט הסדר הטיעון מקובל עליי ואני רוצה אותו, אני מבקש להודות בכתב האישום" לאחר הצהרה זאת נרשמה לפרוטוקול הערת בית המשפט ולפיה בית המשפט בעצמו עובר עם הנאשם על כתב האישום ומוודא עם הנאשם הודאתו.
20. גם לאחר שבית המשפט פירט בהתאם, הודה הנאשם בעובדות כתב האישום .
21. לאחר הרשעתו ובמסגרת הסדר הטיעון הופנה הנאשם, לבקשת ההגנה, לקבלת תסקיר שירות מבחן. תסקיר שירות המבחן אשר התקבל בעניינו של הנאשם ביום 16.1.24 אינו תסקיר חיובי הבא בהמלצה שיקומית. דהיינו התוצאה העונשית המומלצת אינה הארכת התנאי .
22. גם לאחר תסקיר זה הצדדים ביקשו להידבר כדי להגיע להסדר סגור. בקשה זו גרמה לדחייה של הדיון פעם נוספת .
23. סה"כ 22 החלטות ו10 פרוטוקולים 3 מותבים שונים ומכתב האישום חלפו כשנתיים וחצי וכשנתיים לאחר הכרעת הדין.
24. בית המשפט התרשם כי הודיית הנאשם לא ניתנה ממקום אמיתי , שכן אם שירות המבחן היה ממליץ על הארכת התנאי יש להניח כי לא היה מבקש לחזור בו מהודאתו.

25. העובדות תומכות דיונית בהבנתו המלאה של הנאשם את פשר ומשמעות הודאתו כפי שעולים מפרוטוקול הדיון ומדברי ב"כ הנאשם הקודם, עיון בתסקיר שירות המבחן מלמד כי שירות המבחן שוחח גם עם המתלונן אשר מסר דברים שאינם עולים בקנה אחד עם המיוחס לנאשם בכתב האישום.
26. דיון הטיעונים לעונש נדחה מעת לעת נוכח אי התייצבות הנאשם לדיונים, ובהמשך נוכח חוסר הסדרה של הייצוג למרות הבעת מורת רוחו של בית המשפט פעם אחר פעם .
27. רק ביום 11.7.24 הוגשה בקשה לחזרה מהודאה.
28. ניתן ללמוד מאלו כי הגשת הבקשה לחזרה מהודאה נעשתה רק לאחר כישלון אפיקי העונש המיוחלים בתסקיר המבחן. גם הדיון שלאחר התסקיר נדחה בשל הצהרה בדבר הידברות להסדר סגור ולא בשל חזרה מהודאה כי דבר מה לא הובן או חסר מהותית בהכרעת הדיון.
29. הנאשם היה מיוצג כדין בכל ההליך. בעת הכרעת הדין ואף זו לא הייתה אלא לאחר פרישת הראיות , בחינת הדברים והבנתו המוצהרת על ידי בית המשפט והנאשם עצמו .
30. הודאה בעבירה משמעותה קיומו של יסוד נפשי ואין הוא נדרש ציון נפרד משום שללא יסוד נפשי לא מתקיימת עבירה . דרגת היסוד הנפשי של מחשבה פלילית יכולה להיות גם בעצימת עיניים .
31. לא הונחה תשתית ראייתית לכשל בייצוגו של הנאשם או כי נפל פגם ברצונו החופשי של הנאשם בעת הודאתו במיוחס לו.
32. אין מדובר לדידי ברצון כן מצד הנאשם להביא לחשיפת האמת. מבחן העיתוי להגשת הבקשה המשמש כלי עזר לבחינת המניע מעלה כי הבקשה הוגשה בשיהוי, לאחר תסקיר שירות המבחן , ולאחר הידברות לעונש שלא צלחה . זאת נוסף לאחר תקופה בה הנאשם לא התייצב או גרם לסחבת בדיונים בטענות הצורך בהחלפת ייצוג .
- בתסקיר שירות המבחן צוין כי ההתרשמות של שירות המבחן הינה שהנאשם רצידיביסט בעבירות הסעת שוהים בלתי חוקיים. העבירה בוצעה כנהג הסעות שבעבר הקפיד יותר ולדעת שירות המבחן הוא לא מבין את הסיכון שבאי בדיקה קפדנית של אישורים .
33. במכלל הנימוקים והנסיבות שלעיל סבורני כי אין מקום לאפשר לנאשם לחזור בו מהודאתו.
34. הכרעת הדין מ-23.3.27 בעינה עומדת .
- ניתנה היום, כ"ט טבת תשפ"ה, 29 ינואר 2025, בהעדר הצדדים.